

Keynesiánství a Keynes

Obsah přednášky

- Keynesiánství
- Keynes
 - do Obecné teorie
 - po Obecné teorii
- Roy F. Harrod
- J. R. Hicks

Keynesiánství a Keynes

- Počátek 20. – 30. léta
- Zpochybňování neoklasické ekonomie
- Zpochybnění samoregulace trhu
- J. M. Keynes
- Neokeynesiánství, postkeynesiánství
- Nová keynesiánská ekonomie

John M. Keynes

- Cambridge
- Vládní představitel – Versailles, Bretton-Woods
- Období před Obecnou teorií – peněžní teorie
- Obecná teorie úroku zaměstnanosti a peněz –
efektivní poptávka

John M. Keynes

- Intervence v rámci tržního hospodářství
- Obnova makroekonomického přístupu
- Příjmově-výdajová metoda
- Poptávková ekonomie
- Stabilizační hospodářská politika

John M. Keynes

- Traktát o peněžní reformě (1923)
- Rozpracování Cambridgeské rovnice
- $M = q \cdot P$
- q – počet jednotek spotřebních statků, na které jsou drženy peněžní zůstatky
- q – kolísá kvůli změnám reálných příjmů
- Nestabilita kupní síly peněz zdrojem problémů

John M. Keynes

- Pojednání o penězích (1930)
- Základem je stabilní kupní síla peněz
- Problém v nestabilitě investic – vlivem finančních trhů a spekulantů
- Rozdělení ekonomiky na sektor spotřeby a investic
- Rozhodování o úsporách a investicích nezávislé
- Odmítnutí přístupu kvantitativní teorie peněz
- Analýza tvorby důchodů domácností a jejich výdajů

John M. Keynes

- $Y = Y_C + Y_I$
- $Y = C + S$
- $Y_C = TC_C, Y_I = TC_I$
- $Y_C/Y_I = C/S$
- $P_C = C/Q_C, AC_C = TC_C/Q_C = Y_C/Q_C$
- $P_C = TC_{CI}/Q_{CI} + (Y_I - S)/Q_C$
- Stálost kupní síly závisí na stálosti poměru důchodů k produktu a na rovnosti I a S

John M. Keynes

- Pokud $I \neq S$, přizpůsobení cenové hladiny
- Nezávislost I a S (dále v Obecné teorii)
- Ekonomie nemusí sama najít rovnováhu
- Intervence
 - Měnová politika snižující úrokové sazby
 - Fiskální politika – veřejné výdaje

John M. Keynes

- Obecná teorie zaměstnanosti, úroku a peněz (1936)
- Příčinou nezaměstnanosti nedostatečná efektivní poptávka, spojená s nízkými podněty k investicím
- I a S nezávislé, ekonomika může být trvaleji pod potenciálem

John M. Keynes

- Investice závisí na mezní efektivitě kapitálu (očekávaný čistý výnos v porovnání s úrokovou mírou)
- Úspory jsou funkcí důchodu, nezávisí na úrokové míře
- Úroková míra nedává I a S dohromady
- Přizpůsobení je přes důchody
- Při pesimistických očekáváních, pokles investic, tezaurace peněz, pokles zaměstnanosti, důchodu

John M. Keynes

- $Y = f(N)$ – keynesiánská produkční funkce
- N závislá na AD , $AD = C + I$
- $C = c \cdot Y$ – spotřební funkce, pro vztah C a Y
- $I = f(\text{mezní efektivity kapitálu}, i)$
- $N = f(c, I)$
- Spotřeba roste pomaleji než důchod $c < 1$
- Aby $AD = Y$, musí kompenzovat investice

John M. Keynes

Keynes a klasikové

- Kritika klasické a neoklasické ekonomie
- Kritika Sayova zákona trhů (kritika Smithe, Ricarda, Milla, pochvala Malthuse)
- Při I a S nezávislých, není mechanismus sladění AD a Y
- Kritika klasické teorie zaměstnanosti
- Příčinou nezaměstnanosti nejsou strnulé mzdy, ale nedostatečná poptávka

John M. Keynes

- Neoklasická ekonomie pouze speciální případ, při plné zaměstnanosti
- Rovnováha může být i při neplné zaměstnanosti

John M. Keynes

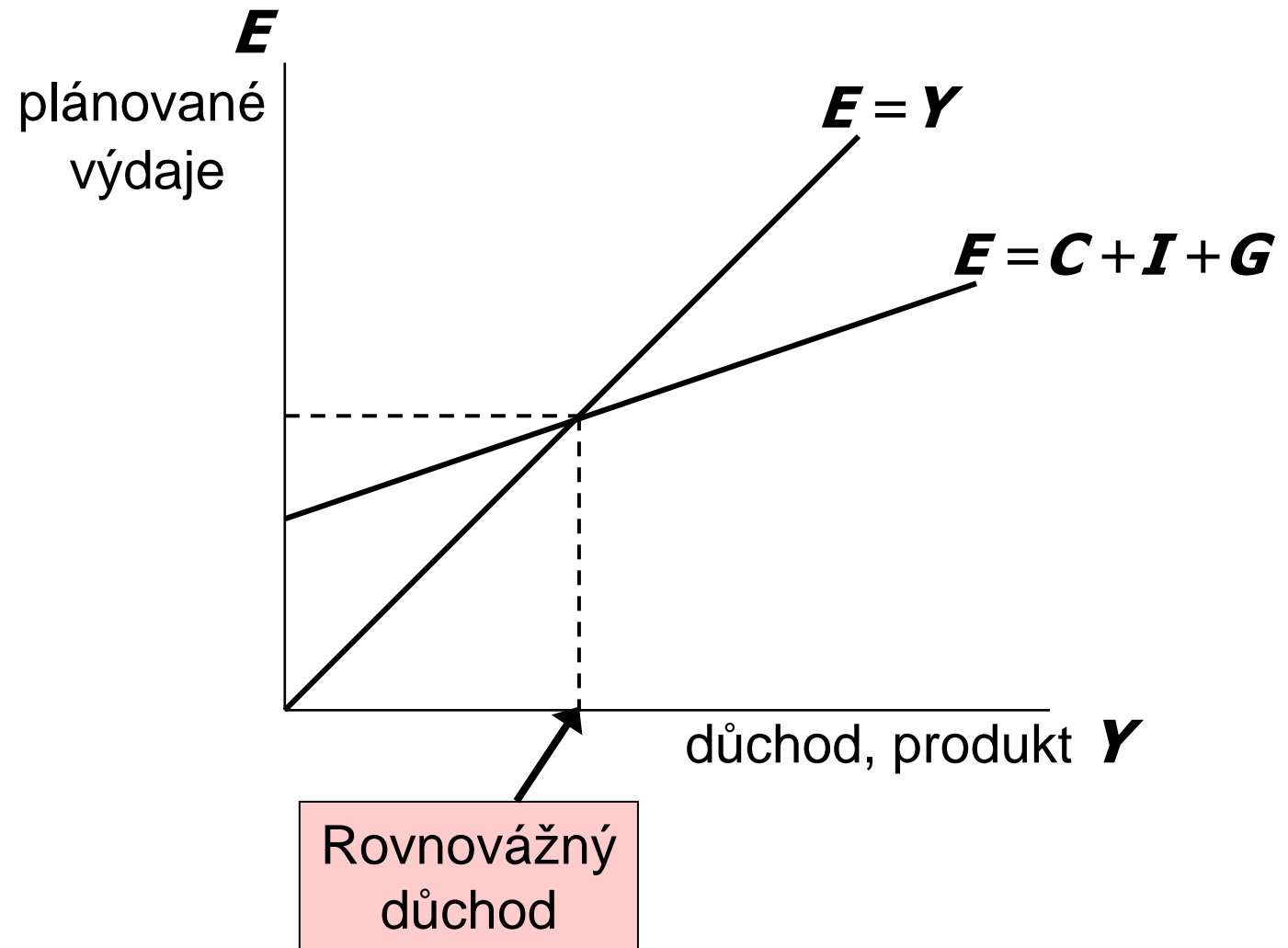
Teorie efektivní poptávky – spotřební funkce

- Jak ovlivňuje AD zaměstnanost a důchod
- AD a Y slad'ovány důchodem, ne cenami
- Pro Keynesese AD určuje Y , ne produkt poptávku
- Základní psychologický zákon
- $C = c \cdot Y_d$
- Empiricky nepotvrzeno

John M. Keynes

- Teorie efektivní poptávky – investiční funkce
- Investice – nestabilní složky AD
- $I = f(\text{mezní efektivity kapitálu}, i)$
- Závisí na vybavenosti ekonomiky kapitálem
- Závisí na očekáváníí – nejistota, animal spirit
- Pesimismus a pokles investic
- Endogenní teorie cyklu

Rovnovážná hodnota důchodu

John M. Keynes

- Investiční multiplikátor
- $dY = 1/(1-c).dl$
- Důchodotvorný efekt investic
- Podložení oprávnění vládních investic
- Keynes neuvažuje kapacitotvorný účinek investic

John M. Keynes

- Teorie úroku a peněz
- Úroková míra je peněžní jev spojený s preferencí likvidity (nesladuje trh kapitálu)
- Úrok – odměna za vzdání se likvidity
- Preference likvidity – upřednostnění likvidních aktiv před méně likvidními

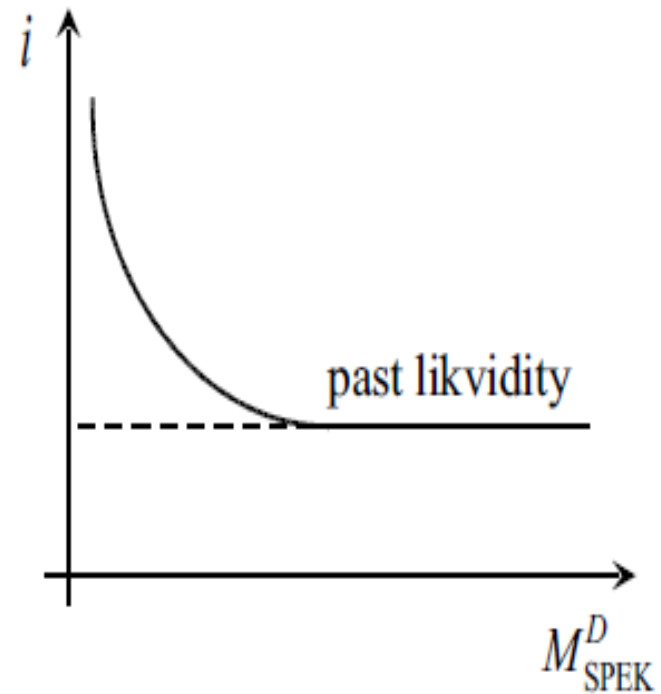
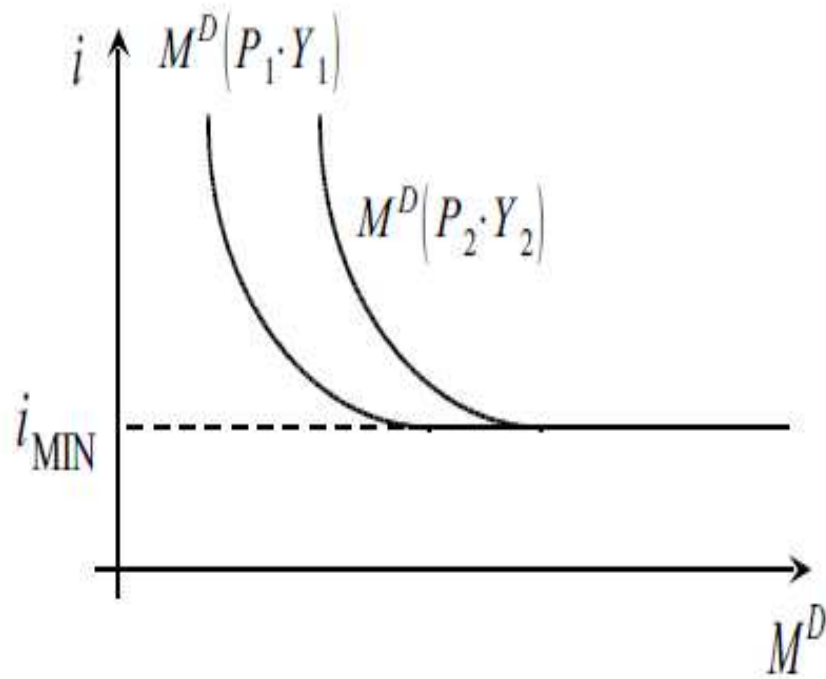
John M. Keynes

- Peníze jako transakční prostředek a uchovatel hodnot
- Motiv transakční – důchodový, podnikání
- Motiv opatrnostní – závisí na důchodu
- Motiv spekulativní – závisí na úrokové sazbě
- Keynesovo portfolio – peníze a obligace
- M_D – složena z uvedených motivů, závislá na důchodu a úrokové míře

John M. Keynes

- Past na likviditu (liquidity trap)
- Situace, kdy poptávka po likviditě absolutní
- Neočekává se již další pokles úrokové míry
- Monetární politika neúčinná
- Otázka existence pasti na likviditu

John M. Keynes

John M. Keynes

Obecná teorie a hospodářská politika

- Progresivní zdanění důchodu
- Politika nízkých úrokových měr
- Fiskální politika – programy veřejných prací
- „Liberální postoj“

Další vývoj keynesiánství

- Neokeynesiánství – Keynes a neoklasický rámec, snaha spojit Keynese s neoklasickou mikroekonomií
- Postkeynesiánství – keynesiánská teorie hodnoty a rozdělování
- Spory o obecnost Obecné teorie
 - Pigouův efekt
 - Vztah úspor a investic (ex-ante, ex-post)

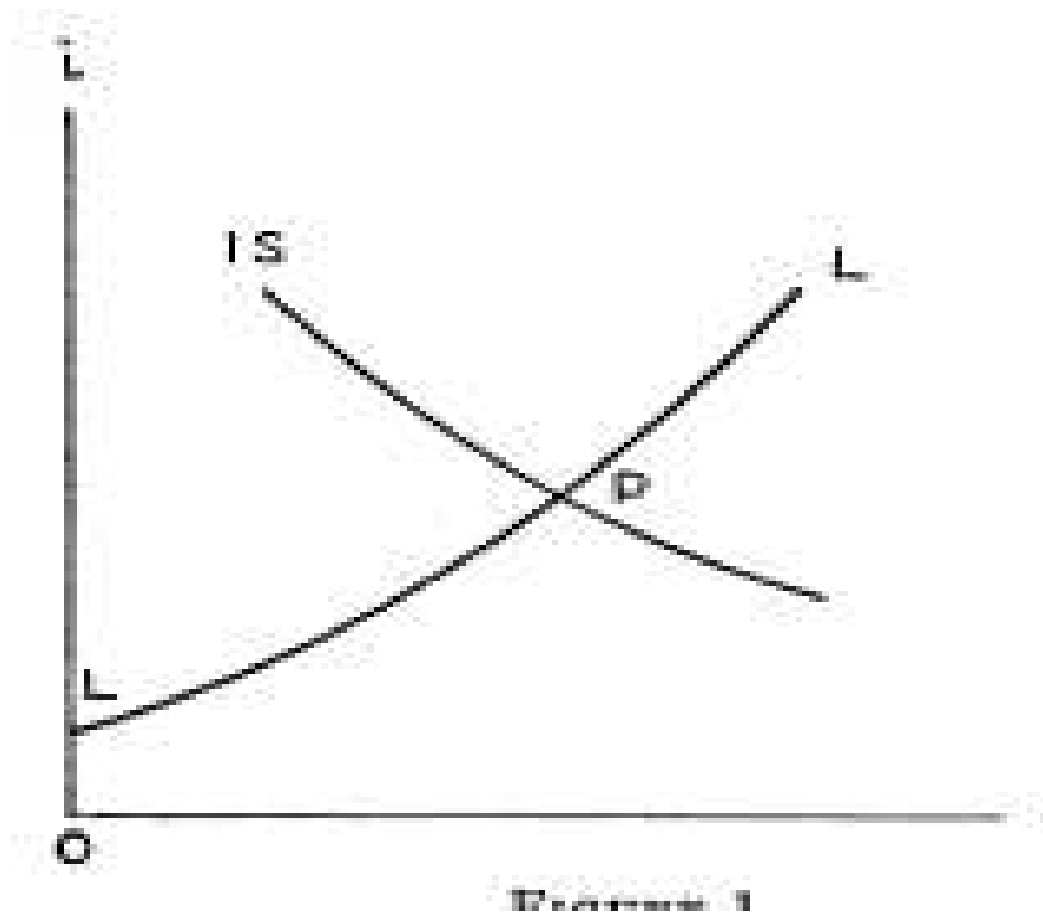
Roy F. Harrod

- Model ekonomického růstu
- Skutečné, přirozené a zaručené tempo růstu

Hicksova interpretace Keynesese

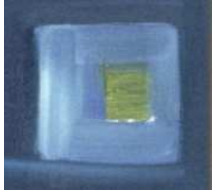
- J. R. Hicks, Cambridge, Lausannská škola
- SI-LL, později IS-LM
- Simultanní rovnováha na trhu peněz a úspor
- $S = S(Y)$
- $I = I(i)$
- $L = L(Y, i)$
- M - exogenní

Hicksova interpretace Keynese

Hicksova interpretace Keynesese

- SI – trh rovnováhy zboží, při různých kombinacích i a Y
- LL – trh rovnováhy peněz
- Keynesova teorie je speciálním příkladem – pasti na likviditu, při pesimismu, v depresi
- Hicksům model základem neoklasické syntézy

Literatura

Povinná literatura

- Holman, R. a kol., Dějiny ekonomického myšlení, 3. vyd., Praha: C.H. Beck, 2005, kapitola 16, část 16.1 – 16.5

Keynesiánství a Keynes

Děkuji za pozornost

Příště neokeynesiánství, postkeynesiánství